

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Martina Chládky a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobce: P. A., narozený X,
bytem X,
zastoupený JUDr. Ing. Markem Andráškem, advokátem,
sídlem Aloise Jiráska 1367/1, 415 01 Teplice,

proti

žalované: Policie České republiky, Krajské ředitelství Policie Ústeckého kraje,
sídlem Lidické náměstí 9, 401 79 Ústí nad Labem,

o žalobě na určení nezákonnosti zásahu správního orgánu,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podanou v zákonem stanovené lhůtě, ve znění její změny ze dne 4. 9. 2023, se žalobce domáhal určení, že: „Zásah žalované, spočívající ve výzvě žalobci k dostavení se k provedení identifikačních úkonů v souvislosti s řízením vedeným Policií České republiky pod ČTS: KRPU-223040/TČ-2022-040920, vyjádřený její výzvou ze dne 4. 7. 2023, č. j. KRPU-223040-49/TČ-2022-040920, byl nezákonný.“.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Žaloba

2. V žalobě žalobce nejprve popsal situaci provázející jím tvrzený nezákonný zásah žalované, a to tak, že žalobci bylo sděleno v řízení vedeném žalovanou pod ČTS: KRPU-223040/TČ-2022-040920 podezření z přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „TZ“), jehož se měl dopustit tím, že dne 14. 12. 2022 v době od 12:25 do 12:35 hodin před domem č. p. X v ulici X v X jako řidič svého vozidla z tohoto vystoupil a po slovní rozepři fyzicky napadl K. U., nar. X (dále jen „poškozená“), tím způsobem, že ji uchopil oběma rukama v oblasti krku a po dobu úchopu napadenou nadále urážel, čímž napadené způsobil distorzi krční páteře, která si vyžádala léčení po dobu dvou týdnů bez podstatného omezení napadené v obvyklém způsobu života. Žalovaná následně vyzvala žalobce, aby se dostavil dne 7. 7. 2023 k provedení snětí daktyloskopických otisků, zjištění tělesných znaků, provedení měření těla, pořízení obrazových, zvukových a obdobných záznamů a odběru biologických vzorků umožňujících získání informací o genetickém vybavení (dále jen „identifikační úkony“) podle § 65 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o policii“). Žalobce nebyl ochoten se podrobit identifikačním úkonům a označil je za nezákonný zásah žalované, proti jehož provedení brojil svou žalobou v tomto řízení.
3. Tvrzenou nezákonnost zásahu žalované žalobce shledal v neurčení bližších zákonných podmínek, při jejichž splnění lze identifikační úkony provádět. Zákonná úprava tedy může být dle žalobce protiústavní, když překážku pro provedení identifikačních úkonů představuje čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), podle něhož nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena a omezena může být jen v případech stanovených zákonem; dále čl. 8 odst. 1, 2 Listiny, dle kterých osobní svoboda je zaručena a nikdo jí nesmí být zbaven jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon; a konečně čl. 10 odst. 3 Listiny, podle něhož každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě. Shodně pak žalobce poukázal na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), podle něhož každý má právo na respektování svého soukromého života; státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Žalobce v tomto směru odkázal na právní věc S. a Marpet proti Spojenému království projednávanou Evropským soudem pro lidská práva (dále jen „ESLP“). Z uvedené argumentace pak žalobce dovodil, že požadavek žalované patrně vychází z nerozlišujícího a nezákonného požadavku na provádění identifikačních úkonů u všech osob obviněných, podezřelých a odsouzených, a u osob, jimž bylo uloženo ochranné léčení, a konečně u osob s omezenou svéprávností, nehledě na jejich osobu nebo povahu trestného činu, pro který jsou stíhány, je jim sděleno podezření nebo byly odsouzeny.
4. Ve vztahu ke své osobě a projednávané věci pak žalobce uvedl, že je mu 69 let, byl soudně trestán jednou v životě před mnoha lety v souvislosti s dopravní nehodou, ale ve věci, ve které se na něj hledí jako by nebyl odsouzen, k čemuž navrhl důkaz výpisem z Rejstříku trestů. Dále žalobce poukázal na to, že v řešené trestní věci je stíhán pro jeden z nejméně závažných přečinů (s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody jen 2 roky), a proto dle žalobce nelze předpokládat, že by u něj přicházela v úvahu recidiva trestné činnosti, nadto se specifickými stopami, protože v jeho případě jde o výjimečné vybočení z jinak řádného

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

způsobu života. Dle názoru žalobce tedy nebylo namístě zajišťovat identifikační údaje žalobce v rámci předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaná ke svému vyjádření k žalobě soudu zaslala spisový materiál ve věci vedené žalovanou pod sp. zn. KRPU-223040/TČ-2022-040920, jehož součástí učinila též návrh na potrestání žalobce a vyrozumění obhájce včetně doručenky (dále jen „předložený spis“). Žalovaná navrhla žalobu jako nedůvodnou zamítnout, neboť zásah do práv žalobce nebyl dle jejího názoru nezákonný, neboť provedení identifikačních údajů bylo požadováno v souladu se zákonem, když závěry o tom, že v tomto konkrétním případě mělo dojít k provedení identifikačních úkonů, vyhovují i aktuální judikatuře českých soudů i ESLP.
6. Žalovaná ve svém vyjádření po shrnutí žalobních bodů a rekapitulaci průběhu správního, resp. trestního řízení o dotčeném přechínu k žalobě dále uvedla, že žalobce se ke spáchání skutku částečně doznal a přípravné řízení ve věci již bylo ukončeno, když byl dne 13. 6. 2023 státní zástupkyní Okresního státního zastupitelství v Teplicích podán návrh na potrestání žalobce, který nicméně přiznával pouze hádku mezi ním a poškozenou a odmítal jakékoli její fyzické napadení. V rámci prověřování trestné činnosti žalobce byla zvažována kvalifikace skutku také jako trestného činu ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 TZ, avšak policejní orgán, který řízení vedl, došel k závěru, že intenzita zranění, které bylo žalobcem poškozené způsobeno, v tomto konkrétním případě neomezila žalovanou na způsobu jejího života takovým způsobem, aby bylo možné bez pochybností uzavřít, že byl spáchán trestný čin ublížení na zdraví. Dle žalované však nebylo možné vyloučit, že Okresní soud v Teplicích neprovede změnu v kvalifikaci skutku spáchaného žalobcem. Žalovaná poukázala na to, že bez ohledu na právní kvalifikaci byl skutek žalobce násilné povahy, když žalobce dle žalované reagoval naprosto neadekvátně na dopravní situaci a cílem útoku žalobce byla žena. Navíc v situaci, kdy se mohla poškozená žalobci jen velmi omezeně bránit, a kdy žalobce poškozenou chytil za krk, přičemž tento útok zanechal na jejím krku stopy a způsobil jí poškození krční páteře.
7. K námitce žalobce, že se jednalo pouze o přečin, a dokonce o jeden z nejméně závažných přečinů, žalovaná uvedla, že s tím nesouhlasí, neboť skutek žalobce nelze dle jejího názoru zlehčovat, a to již pro uvedený popis okolností skutku. K tomu, že se u žalobce jednalo o exces, žalovaná uvedla, že s ohledem na jím vzpomenuť věk 69 let a životní zkušenosti by si měl být žalobce vědom toho, jak se má správně chovat, a že jeho chování nebylo vhodné, a měl by mít dostatek zkušeností na to, aby dokázal situaci vyhodnotit a své chování ovládnout a nesvalovat část své viny na poškozenou. K tomu žalovaná zdůraznila, že sám žalobce při svém výsledku (správně při podání vysvětlení, pozn. soudu) dne 15. 12. 2022 uvedl: *„Dále uvádím, že mám ve zdravotnické dokumentaci napsáno, že vlivem častých zákroků pod narkózou, tak trpím nekontrolovatelných návalů zlosti.“* Toto tvrzení zopakoval i při podání vysvětlení dne 4. 5. 2023, přičemž navíc uvedl, že na toto léky nebere, pouze se snaží být v klidu a nevyhledávat stresové situace. Dle žalované tak v žádném případě nebylo vyloučeno, že by se žalobce nemohl znovu dopustit obdobného či jiného jednání, které by bylo možné kvalifikovat jako trestný čin, a to minimálně po dobu, po kterou bude mít žalobce řidičské oprávnění a řídit, k čemuž žalovaná odkázala na statistiky trestných činů spáchaných opakovaně trestanými osobami.
8. K žalobcem odkazované věci S. a Marpet proti Spojenému království vedené evropským soudem žalovaná uvedla, že je na řešenou věc nepřiléhavá, neboť v této věci mohl být materiál uchovávan bez ohledu na povahu nebo závažnost trestného činu, z něhož byla

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

osoba původně podezřelá, nebo na věk podezřelého pachatele, a to bez možnosti uvážení. Dle názoru žalované jsou však připomínky ESLP zohledněny v § 65 zákona o policii, případně jsou upraveny jinými právními předpisy, výkladovými stanovisky, judikaturou či interními akty Policie České republiky. Žalovaná odkázala na svůj jazykový výklad § 65 zákona o policii, dle kterého je jí dáváno na zvážení, zda je v daném případě namíste provedení identifikačních úkonů, či nikoli a poukázala na zohlednění povahy a závažnosti trestných činů, pro které je povoleno provádění identifikačních úkonů s tím, že zákon omezuje možnost provedení pouze na osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu či osoby, kterým ze spáchání úmyslného trestného činu bylo sděleno podezření, dále na osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu, osoby, jimž bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, nebo osoby nalezené, po nichž bylo vyhlášeno pátrání a jejichž svéprávnost je omezena. Žalobce naplňuje hned první kritérium, neboť mu bylo sděleno podezření ze spáchání úmyslného trestného činu. Stejně tak je dle žalované stanovena doba, po kterou mohou být údaje uchovávány.

9. Žalovaná dále poukázala na to, že zákonností právní úpravy § 65 zákona o policii se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 22. 3. 2022, sp. zn. Pl. ÚS 7/18, a dále též Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 4. 2014, č. j. 4 As 168/2013-420, a to dle výkladu žalované se závěry potvrzujícími zákonnost postupů žalované a ústavní souladnost popsané právní úpravy. Z uvedené rozhodovací praxe dle žalované též plyne, že provedení identifikačních údajů a jejich následné uchování přitom sleduje legitimní cíl, a sice předcházení, odhalování a vyšetřování trestných činů a následné spravedlivé potrestání jejich pachatelů, přičemž jde o „ústavně aprobovaný veřejný zájem nebo účel (čl. 80 Ústavy), jenž v obecné rovině odůvodňuje zásah do tohoto práva.“
10. Žalovaná své vyjádření následně doplnila podáním ze dne 21. 8. 2023, ve kterém soudu sdělila, že žalobce byl trestním příkazem Okresního soudu v Teplicích ze dne 20. 6. 2023, č. j. 2 T 87/2023-53, pravomocně uznán vinným ze spáchání skutku, v rámci jehož prověřování byla učiněna výzva k podrobení se provedení identifikačních úkonů dle § 65 zákona o policii, které je předmětem tohoto řízení. Nad rámec svého předchozího vyjádření pak žalovaná upřesnila, že provedení identifikačních úkonů dle § 65 zákona o policii nesměřuje k odhalení trestné činnosti podezřelého či pachatele v konkrétním trestním řízení, ale směřuje k tomu, že získané identifikační údaje budou evidovány v databázi Policie České republiky a budou moci být využity při odhalování jiné trestné činnosti, buď spáchané v minulosti a dosud neobjasněné, případně spáchané v budoucnosti, k čemuž odkázala na výklad dotčeného ustanovení v odborné literatuře (VANGELI, Benedikt. § 65 [Získávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace]. In: VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 272.). Po shrnutí své předchozí argumentace pak žalovaná setrvala na tom, že ačkoli se žalobce snaží stresovým situacím vyhýbat, bylo zřejmé, že se může do takové situace dostat i v běžném životě, a v ten okamžik pak není schopen své jednání ovládnout. Dle žalované tím byl dostatečně odůvodněn závěr o tom, že bylo namíste, aby žalovaná využila svého práva stanoveného v § 65 zákona o policii, a aby byly u žalobce provedeny identifikační úkony pro účely budoucí identifikace.

Repliká žalobce a změna žaloby

11. Žalobce na vyjádření žalované reagoval replikou ze dne 23. 8. 2023 a následně po poučení soudu též změnou žaloby ze dne 4. 9. 2023. Žalobce uvedl, že přes pravomocné skončení své trestní věci trestním příkazem na své žalobě trvá. Žalobce nesouhlasil s argumentací žalované o naplnění podmínek pro provedení identifikačních úkonů ve smyslu § 65 zákona o policii

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

právě u žalobce, když dle názoru žalobce žalovaná takové podmínky nerozlišuje a postupuje plošně zcela bez rozlišení osoby pachatele, jeho postavení v trestním řízení nebo druhu trestné činnosti, aniž by zohledňovala jakékoliv kriminologické výzkumy, resp. jejich závěry. Uvedenou praxi žalované žalobce dovodil obecně z pokynu policejního prezidenta č. 275/2016, o identifikačních úkonech. Ani z výzvy adresované žalobci přitom dle žalobce nevyplynulo, že by jednáním žalované nedocházelo k plošnému provádění identifikačních úkonů. Žalobce v tomto směru odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33. U žalobce dle jeho názoru nelze hovořit o naplnění žalovanou uvedených předpokladů, jak argumentoval již původní žalobě, a to ani s přihlédnutím k jeho odsouzení v této věci, když dále odkázal na své osobní poměry, pracovní smlouvu a bodové hodnocení řidiče. Žalobce opět odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33 (v podání žalobce zjevnou chybou uvedeno jiné číslo jednací – pozn. soudu), dle kterého může podle výkladu žalobce výzva k provedení těchto úkonů bezpochyby být považována za závazný a přímo vynutitelný úkon, a tedy i za zásah ve smyslu § 82 s. ř. s.

Posouzení věci soudem

12. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalobce i žalovaná s tím výslovně souhlasili.
13. Soud předesílá, že žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 s. ř. s. se může každý kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, tedy i žalobce, žalobou u soudu domáhat určení toho, že zásah byl nezákonný. Žalovaným je podle § 83 s. ř. s. ten správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru, je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec. Podle § 87 odst. 1 věty za středníkem s. ř. s. soud o této žalobě rozhoduje na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.
14. Soud též připomíná, že je nutno striktně odlišit úkony policejních orgánů podle § 65 zákona o policii a podle § 114 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu (dále jen „trestní řád“). Policejní orgány při provádění identifikačních úkonů podle § 65 zákona o policii plní úkoly v oblasti veřejné správy spočívající v tom, že vytvářejí a spravují databázi údajů využitelných při pátrání po trestné činnosti a jejím potírání. Nejedná se tedy o obstarávání důkazů pro objasnění trestní věci, v níž je předvolaná osoba obviněna či jako v tomto případě jí bylo sděleno podezření pro spáchání trestného činu. Identifikační úkony tudíž jako takové nevedou k naplnění účelu trestního řízení vedeného proti předvolané osobě. Žalovaná tak v daném případě nevystupovala v pozici orgánu činného v trestním řízení, ale v pozici správního orgánu (k dané problematice viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2013, sp. zn. I. ÚS 2661/13, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2015, č. j. 9 As 168/2015-43, a ze dne 13. 12. 2017, č. j. 1 As 13/2017-93).
15. Žalobce tedy podal žalobu včas a ta směřovala proti správnému správnímu orgánu. Na tomto místě soud zároveň předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu k době zásahu a po prostudování obsahu předloženého spisu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

16. Z obsahu předloženého spisu vyplývá, že dne 14. 12. 2022 byl na Policii České republiky, obvodním oddělení Trnovany, (soud dále označuje dotčené orgány Policie České republiky pro přehlednost jen jako „žalovaná“) žalovanou sepsán úřední záznam o podání vysvětlení s poškozenou, která popsala řešený skutek, když ve vztahu k jednání osoby popsané jako žalobce uvedla, že ten po slovní výměně názorů, kdy žalobce křičel a byl agresivní, po ní sáhl do vozidla otevřeným okénkem, chytil jí pod krkem a říkal jí, aby vypadla. Dne 27. 12. 2022 oznámila žalovaná Magistrátu města Teplice, odboru správních činností, přestupek žalobce, když předtím sepsala záznam o nedodání lékařské zprávy poškozené. Dne 27. 1. 2023 adresovala poškozená prostřednictvím svého právního zástupce trestní oznámení Okresnímu státnímu zastupitelství v Teplicích s odvoláním na popis události sdělený dříve žalované při podání vysvětlení s tím, že byla v pracovní neschopnosti 13 dnů, jak dokládala rozhodnutím o dočasné pracovní neschopnosti, přičemž připojila nesouhlas s postoupením věci žalovanou k přestupkovému řízení. S oznámením ze dne 24. 3. 2023 byla věc vrácena Okresním státním zastupitelstvím v Teplicích, a to s uložením povinnosti zahájit úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání přečinu výtržnictví dle § 358 odst. 1 TZ i zvážit posouzení jednání žalobce jako přečin ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 TZ. Následně žalovaná dne 3. 4. 2023 vytvořila záznam o zahájení úkonů trestního řízení. Záznamem o sdělení podezření ze dne 7. 6. 2023 žalovaná žalobci jako osobě podezřelé sdělila podezření, že spáchal přečin výtržnictví dle § 358 odst. 1 TZ, a to se sdělením popisu skutku, kterého se měl dopustit, včetně jednání spočívajícího v uchopení poškozené oběma rukama v oblasti krku, čímž měl způsobit distorzi její krční páteře. Žalobce byl následně dne 7. 6. 2023 vyslechnut jako podezřelý. Dne 7. 6. 2023 byl žalovanou sepsán úřední záznam s popisem jejích úkonů po vrácení věci. V tomto záznamu je též uvedeno, že po výsledku žalobce se tento po výzvě žalované odmítl podrobit identifikačním úkonům, přičemž po konzultaci s dozorcí státní zástupkyní JUDr. Mackalovou bylo dle pokynu státní zástupkyně od překonání případného odporu žalobce upuštěno. K tomu byl sepsán žalovanou též úřední záznam ze dne 7. 6. 2023 o pokynu státní zástupkyně. Dne 12. 6. 2023 předložila žalovaná věc Okresnímu státnímu zastupitelství v Teplicích se zprávou o výsledku zkráceného přípravného řízení s podezřením na spáchání přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 TZ. Okresní státní zastupitelství v Teplicích pak podalo k Okresnímu soudu v Teplicích návrh na potrestání žalobce ze dne 13. 6. 2023 za uvedený přečin. Dne 4. 7. 2023 bylo obhájci žalobce, advokátovi JUDr. Ing. Markovi Andráškovi (zástupce žalobce též v tomto řízení), doručeno vyrozumění od žalované, a to se sdělením: *„Tímto Vám dávám na vědomí, pane doktore, jako právnímu zástupci pana P. A., že byl dnes dne 4. 7. 2023 ve 13:15 hod. pan P. A. telefonicky vyzván, aby se dostavil dne 7. 7. 2023 v 09:00 hod. na obvodním oddělení PČR Trnovany, ul. Maršovská 1537, 415 01 Teplice, k č.j. KRPU-223040/TČ-2022-040920, k provedení identifikačních úkonů.“* Z předloženého spisu pak neplyne obsah výzev žalobci k podrobení se identifikačním úkonům či skutečnost, že by se žalobce těmito úkonům podrobil.
17. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65) je pro poskytnutí ochrany podle § 82 s. ř. s. nezbytné kumulativní splnění pěti podmínek: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka) a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka); není-li byt jediná z těchto podmínek naplněna, nelze ochranu poskytnout. Podmínka č. 6, spočívající v trvání zásahu či jeho důsledků anebo v hrozbě jeho opakování, byla s účinností

od 1. 1. 2012 novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 303/2011 Sb. zrušena. Rozhodovací praxe vztahující se ke zbývajícím podmínkám je však i nadále použitelná.

18. Pojmy „zásah, pokyn, či donucení“ s. ř. s. nedefinuje a obecně je nedefinuje ani žádný jiný právní předpis. S. ř. s. pro všechny tři pojmy zakládá legislativní zkratku „zásah“. Za zásah lze považovat úkony orgánu státní správy v rámci výkonu veřejné moci, které bezprostředně přímo zasahují do právních poměrů osob, vůči nimž je úkon směřován. Samotný zásah bývá zpravidla neformální v tom smyslu, že mu nepředchází žádná formální procedura, jde zpravidla o faktický úkon, kterým je zasaženo do právních poměrů osoby, přitom musí jít o takový úkon, který není rozhodnutím (tj. rozhodnutím ve smyslu legislativní zkratky uvedené v § 65 odst. 1 s. ř. s.). Většinou půjde o aktivní úkony správních orgánů, nelze však vyloučit, že za zásah lze považovat i pasivitu správních orgánů (tedy nečinnost). Aby však šlo o zásah podle § 82 s. ř. s., musí se pasivita (nečinnost) tohoto orgánu vztahovat rovněž k takovým úkonům, které nejsou rozhodnutím.
19. Podle § 65 zákona o policii platí že: *„(1) Policie může při plnění svých úkolů pro účely budoucí identifikace u a) osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu, b) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody za spáchání úmyslného trestného činu, c) osoby, již bylo uloženo ochranné léčení nebo zabezpečovací detence, nebo d) osoby nalezené, po níž bylo vyhlášeno pátrání a jejíž svéprávnost je omezena, snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení. (2) Nelze-li úkon podle odstavce 1 pro odpor osoby provést, je policista po předchozí marné výzvě oprávněn tento odpor překonat. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu. Překonat odpor osoby nelze, jde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity. (3) Nelze-li úkon podle odstavce 1 provést na místě, je policista oprávněn osobu předvést k jeho provedení. Po provedení úkonu policista osobu propustí. (4) O provedených úkonech sepíše policista úřední záznam. (5) Policie osobní údaje získané podle odstavce 1 vymaže, jakmile jejich zpracovávání není nezbytné pro účely předcházení, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti anebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku nebo vnitřní bezpečnosti.“*
20. K ústavnosti předmětné právní úpravy soud odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2022, Pl. ÚS 7/18, v němž se v bodech 54. až 56. Ústavní soud zabýval obecnými východisky, v bodech 57. až 64. ústavněprávním rozměrem dané problematiky a v bodech 65. až 70. závazky z mezinárodního práva. V bodech 72. až 78. se následně zabýval posouzením povahy předvolání k odběru biologického materiálu, v bodech 79. až 86 posoudil právní úpravu z hlediska jejího souladu s právem na nedotknutelnost osoby podle čl. 7 odst. 1 Listiny, když dospěl k závěru, že *„postupem podle § 65 zákona o policii využívá policie zákonem založené oprávnění, aby mohla dosáhnout splnění svých povinností při předcházení, odhalování, vyšetřování trestných činů a stíhání pachatelů. Jde o postup ospravedlnitelný a přiměřený vzhledem k ústavně legitimnímu cíli, jímž je ochrana práv a svobod, ochrana bezpečnosti a majetku a zajištění veřejného pořádku (srov. § 2 zákona o policii).“* V bodech 87. až 91. se Ústavní soud zabýval posouzením předmětné právní úpravy z hlediska práva na informační sebeurčení podle čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny. V bodech 92. až 100. Ústavní soud posuzoval dostatečnou přesnost právní úpravy. Mimo jiné uvedl, že *„právní úprava obsažená v § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii je sice možná široká ve své personální působnosti, když může být uplatněna mj. vůči všem osobám podezřelým nebo obviněným ze spáchání jakéhokoli úmyslného trestného činu či vůči všem osobám, které jsou za spáchání takového trestného činu ve výkonu trestu odnětí svobody, nelze ale konstatovat, že je neurčitá, nejasná nebo příliš abstraktní.“*

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Ze souvisejících právních předpisů (trestní zákoník a trestní řád) je zcela zjevné, kdo je osobou obviněnou či podezřelou, kdo je osobou ve výkonu trestu, i co je to úmyslný trestný čin. (...) Ze znění § 65 zákona o policii jsou rovněž zřejmé zákonné limity a kritéria použití, která zákonodárce stanovil. Stěžejním kritériem pro hypotézu obsaženou v § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii je subjektivní stránka trestného činu, která vypovídá o vnitřním vztahu pachatele k trestnému činu. Úmyslná trestná činnost obsahuje složku vědění i složku volní, směřující k realizaci určitých skutečností zakládajících trestný čin. Pachatel úmyslného trestného činu chce spáchat trestný čin, popř. je s jeho spácháním srozuměn, vědomě tedy porušuje zákon. Považovali-li zákonodárce zjevně za důležité, aby policie měla možnost získávat identifikační údaje u všech úmyslných trestných činů, nemá Ústavní soud proti takovému pojetí (byť poměrně širokému) výhrady. Zásah do základních práv ve veřejném zájmu spočívající v povinnosti podrobit se odběru biologického materiálu, popř. zjištění dalších identifikačních znaků, je třeba považovat za spravedlivý.“

21. Z obsahu předloženého spisu soud zjistil, že žalovaná žalobce k provedení identifikačních úkonů poprvé vyzvala dne 7. 6. 2023 a následně též telefonicky dne 4. 7. 2023 (zásah řešený v této věci). Obsah této výzvy však nebyl v předloženém spisu vzhledem k formě výzvy zachycen a žádný z účastníků jej ani nezachytil ve svém podání soudu. Z předloženého spisu a shodných tvrzení účastníků nicméně plynou východiska jednání žalované. Žalobce byl prověřován pro spáchání přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1 TZ s možným překvalifikováním věci na přečin ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 TZ, tj. pro spáchání úmyslných trestných činů, když následně bylo žalovanou žalobci sděleno podezření právě pro přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 TZ, který měl spáchat fyzickým napadením poškozené po vyhrocené hádce na místě veřejnosti přístupném.
22. V poměrech projednávané věci soud konstatuje, že samotná zákonná podmínka pro podrobení se žalobce provedení identifikačních úkonů, a tedy i k vydání předmětné výzvy, byla naplněna. Podle § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii totiž policejní orgán (žalovaná) může (tedy je oprávněn, nikoli však povinen) při plnění svých úkolů získávat osobní údaje, tzn. snímat daktyloskopické otisky, zjišťovat tělesné znaky, provádět měření těla, pořizovat obrazové, zvukové a obdobné záznamy a odebírat biologické vzorky umožňující získání informací o genetickém vybavení pro účely budoucí identifikace „u osoby obviněné ze spáchání úmyslného trestného činu nebo osoby, které bylo sděleno podezření pro spáchání takového trestného činu“. Žalovaná tedy postupovala formálně správně dle popsané právní úpravy, která byla shledána ústavně souladnou.
23. V daném případě jsou ve vztahu k žalobci naplněny nepochybně pouze podmínky č. 4 a 5 pro poskytnutí ochrany podle § 82 s. ř. s. uvedené výše, neboť tvrzený zásah byl nepochybně zaměřen přímo proti žalobci a jednalo se o zásah správního orgánu, který nebyl rozhodnutím. Jde-li o splnění třetí podmínky, soud dospěl k závěru, že tvrzený zásah nebyl obecně podle odkazu na citovaný nálezný Ústavního soudu v rozporu s Listinou, jak namítal žalobce, ani v rozporu se zákonem o policii, a to s tou výhradou, že se nyní soud nezabýval otázkou proporcionality tohoto konkrétního zásahu, neboť neshledal naplnění zbývajících dvou podmínek. Zbývajících dvě podmínky (č. 1 a 2) totiž dle názoru soudu tvrzený zásah nesplňuje.
24. K těmto dvěma podmínkám, které spolu bezprostředně souvisí, a které nelze dle názoru soudu posuzovat izolovaně, soud uvádí, že pouhá prostá neformální výzva ve smyslu § 65 odst. 1 zákona o policii (tj. žalobcem tvrzený nezákonný zásah), tyto podmínky nemohla naplnit. O relevantní (skutečný) „zásah“, by mohlo v dané věci jít až v případě, kdyby byl žalobce např. vyzván, aby se podrobil odběru biologických vzorků, a nepodrobil-li by se, Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

tak by mu bylo hrozeno uložením pořádkové pokuty, příp. přinucením k tomuto odběru (§ 114 odst. 4 trestního řádu). Soud přitom připomíná, že z ničeho – ani z tvrzení žalobce – nevyplývá, že by byl žalobce k provedení identifikačních úkonů nucen pohrůžkou pořádkové pokuty či jiným způsobem. V dané věci tak nenastalo překonávání nesouhlasu žalobce s podrobením se identifikačním úkonům jeho donucováním, když navíc žalobce podal správní žalobu bezprostředně (dne 10. 7. 2023) po sdělení neformální telefonické informace (dne 4. 7. 2023), že se dne 7. 7. 2023 má dostavit na služebnu k provedení identifikačních úkonů, což žalobce odmítl. To vše se dělo za situace, kdy ve věci byl již podán soudu návrh na potrestání žalobce.

25. Z pouhé skutečnosti, že byl žalobce neformálně po provedení výslechu, resp. následně telefonicky, vyzván k provedení identifikačních úkonů, tedy dle názoru soudu nevyplývá přímý zásah do jeho základních práv a svobod. Samotné neformální sdělení, nadto bez poučení o následcích jeho nesplnění, nebylo dle názoru soudu vůbec nadáno schopností zasáhnout do právní sféry žalobce, a to tím spíše, že žalobce uvedené neformální pokyny nerespektoval, a že za toto nerespektování nebyl nijak sankcionován anebo nebyl k provedení identifikačních úkonů přinucen (srov. obdobné závěry Městského soudu v Praze v rozsudku ze dne 20. 10. 2022, č. j. 6 A 198/2017-113).
26. V těchto skutečnostech soud spatřuje odlišnost od rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu, srov. rozsudky ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 As 241/2019-46 a č. j. 5 As 254/2019-49, ale i žalobcem citovaný rozsudek ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 As 335/2017-33. Předmětem těchto rozsudků byl nezákonný zásah spočívající v předvolání k provedení identifikačních úkonů s konkrétně vyjádřenou hrozbou v případě nepodrobení se identifikačním úkonům. Nejvyšší správní soud v těchto rozsudcích dovodil, že ačkoliv byla v daných případech naplněna zákonná podmínka (subjektivní stránka trestného činu) ve smyslu § 65 odst. 1 písm. a) zákona o policii, žalovaní měli rovněž zvážit proporcionalitu potenciálního zásahu do práv tehdejších žalobců. Jakkoliv soud závěry těchto rozsudků plně respektuje, tak nedospěl k závěru, že jsou aplikovatelné na nyní projednávanou věc, neboť zde žalovaná nikdy žalobce formálně pod hrozbou donucení k provedení identifikačních úkonů nevyzvala, resp. nepředvolala, a tyto ostatně ani nikdy nebyly žalobci provedeny. Žalobcovy obavy, na kterých postavil svou obranu, se tak ukázaly být naprosto neodůvodněnými.
27. Žalobce tak podal dle názoru soudu svou žalobu na ochranu před nezákonným zásahem *de facto* předčasně. Uvedeným soud nevyjadřuje přesvědčení, že před podáním žaloby proti zásahu žalované by se snad musel žalobce nejprve nechat k provedení identifikačních úkonů předvést (nebo donutit např. pořádkovou pokutou), ale pouze to, že žalobce podal svou žalobu dříve, než vůbec bylo do jeho právní sféry zasaženo např. formálním předvoláním k provedení identifikačních úkonů, s jehož neuposlechnutím by byly spojeny shora uvedené hrozby donucení. Za zásah dle názoru soudu nelze považovat pouhé neformální telefonické vyzvání k provedení identifikačních úkonů, ale je třeba za něj považovat až předvolání či jinou formalizovanou výzvu k odběru identifikačních údajů, s níž by byl spojen rovněž negativní následek jejího neuposlechnutí. To se však v daném případě nestalo, neboť žalobce se k provedení identifikačních úkonů vůbec nedostavil a toto bez následků či alespoň poučení o nich odmítl, aniž by tedy žalobci bylo pohroženo donucením k jejich provedení či aniž by došlo k překonávání, nebo dokonce k překonání odporu žalobce s jejich provedením.
28. Nad rámec shora uvedeného soud uvádí, že si je vědom úpravy řešené problematiky v pokynu policejního prezidenta č. 275/2016, na nějž se žalobce odkázal, i s ním spojených závěrů Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 19. 4. 2018, Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

č. j. 3 As 335/2017-33), který určil nezákonnost postupu žalované, řídí-li se striktně uvedeným pokynem, jak je zároveň žalovaná povinna. Vzhledem k hodnocení tvrzeného „zásahu“ soudem v této konkrétní věci, však shledal soud rovněž uvedené argumenty nerozhodnými, neboť k tvrzenému nezákonnému zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s. dle názoru soudu v posuzované věci nedošlo. Z uvedených důvodů proto soud též považoval námitky žalobce týkající se účelu provedení identifikačních úkonů ve vztahu k povaze předmětného trestného činu a osoby žalobce v řešené věci za irelevantní, neboť tyto námitky měly relevanci toliko k posouzení proporcionality žalobcem popsaneho jednání žalované, kterou však soud neposuzoval, a to s ohledem na svůj závěr, že nedošlo k nezákonnému zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s.

29. K odkazu žalobce na rozsudek ESLP S. a Marper proti Spojenému království lze ve shodě s Ústavním soudem (viz bod 99 nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2022, Pl. ÚS 7/18) uvést, že ESLP se zabýval především otázkou, zda je (až následně) uchovávání otisků prstů a biologických vzorků a profilů DNA u osob, které byly podezřelé ze spáchání konkrétní trestné činnosti, ale nebyly odsouzeny, ospravedlnitelné podle čl. 8 odst. 2 Úmluvy. K samotnému prvotnímu odběru biologických vzorků ESLP pouze připomenul, že je určen ke zjištění spojitosti mezi konkrétní osobou a jednotlivým trestným činem. Vztaženo na nyní posuzovanou věc, rozsudek S. a Marper proti Spojenému království se týkal v podstatě pouze uchovávání biologických vzorků a z nich získaných profilů DNA, které jsou upraveny v § 65 odst. 5 zákona o policii, přičemž k aplikaci tohoto ustanovení v daném případě vůbec nedošlo, neboť biologické vzorky žalobci vůbec nebyly odebrány. Citovaný rozsudek ESLP je tak dle názoru soudu na řešenou věc nepřiléhavý.
30. Vzhledem ke shora uvedenému proto soud dospěl k závěru, že žalobu je třeba zamítnout jako nedůvodnou podle § 87 odst. 3 s. ř. s., neboť ke tvrzenému nezákonnému zásahu nedošlo.
31. Žalobcem navržené dokazování nad rámec předloženého správního spisu, a to pracovní smlouvou, oznámením o výši důchodu a výpisem z bodového hodnocení řidiče, soud pro nadbytečnost neprovedl, neboť pro posouzení věci i s přihlédnutím k právnímu názoru soudu plně postačily listiny založené ve správním spisu a případné další navržené dokazování by na závěrech soudu nemohlo ničeho změnit.
32. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalované náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly ani jejich náhradu nepožadovala, a proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 28. listopadu 2023

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu